

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
3. Концепція розвитку превентивної діяльності поліції в Україні на період 2021–2025 років. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/konceptiya-rozvitku-preventivnoyi-diyalnosti-policiyi>.
4. Беспалова О.І., Чишко К.О., Бахаєва А. С., Макаренко В. С. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану. URL: <https://univd.edu.ua/science-issue/issue/5585>

*Суп Іван Миколайович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавр
навчально-наукового інституту № 4
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Юшкевич Олена Геннадіївна,
доцент кафедри теорії та історії держави та права
Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

МОРАЛЬ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО У ПОВСЯКДЕННОМУ ЖИТТІ

Незалежно від посади чи звання у відносинах із населенням поліцейський зобов'язаний: бути тактовним та доброзичливим; висловлювати вимоги чи зауваження, що стосуються особи, у ввічливій та переконливій формі; надати можливість особі висловити власну думку; до всіх потерпілих від злочинів або інших правопорушень .

Стрімкий розвиток сучасного українського суспільства, невинні ідейні, технологічні та правові новації, свідками яких ми є, а також прогресивні зміни в організації функціонування системи державних органів і соціального життя загалом, реформування органів і підрозділів Національної поліції України ставлять перед професіоналом-правоохоронцем низку важливих вимог [1].

Зокрема, потрібно не тільки володіти знаннями у сфері права щодо запобігання, припинення, розкриття та розслідування злочинів, не лише вміти використовувати сучасні технічні засоби й обладнання, але й бути обізнаним щодо основних етичних принципів, стандартів, норм і вимог, які висуває суспільство до професійної діяльності поліцейського.

Ефективна діяльність поліції є запорукою злагодженого функціонування

органів державної влади та місцевого самоврядування, необхідною умовою захисту законних прав та інтересів громадян. У зв'язку з цим, значення належного ставлення поліцейського до власної професії складно переоцінити, адже професія – це насамперед готовність до виконання суспільно корисної діяльності, що перетворює світ і максимально розкриває творчий, інтелектуальний і духовний потенціал особистості.

Відтак почуття справедливості, гуманність, відповідальність, неупередженість стали визначальними якостями для суспільної оцінки як загального рівня діяльності Національної поліції в сучасних умовах, так і визначення індивідуального професіоналізму кожного поліцейського зокрема, важливим критерієм визначення суспільної цінності та придатності його теоретичних знань, практичного досвіду і професійних навичок.

Крім цього, працівник поліції обов'язково має поєднувати володіння всіма вищевказаними якостями з умінням втілювати етичні принципи у відповідні форми зовнішньої поведінки, основу якої складають повага до людини та визнання її гідності, ввічливість, скромність, тактовність працівника, а також доцільність, раціональність, обґрунтованість та естетична привабливість його вчинків [1].

Під час виконання службових обов'язків поліцейський повинен поважати і не порушувати права та свободи людини, до яких, зокрема, відносяться права: на життя; на повагу до гідності; на свободу та особисту недоторканність; недоторканність житла; на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань; на свободу світогляду і віросповідання; володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності; на мирні зібрання; на свободу пересування, вільний вибір місця проживання [2].

Нині багато приділяється уваги пошуку нової стратегії формування системи цінностей як у суспільних, державних структурах, так і в родині, але моральні цінності свого значення набувають тоді, коли вони стають надбанням більшості, включаються у практичні відносини людей, проникають у їхню свідомість і почуття, стають частиною їхньої життєдіяльності. Тому формування ціннісних орієнтацій є надзвичайно важливою проблемою у формуванні професіонала.

Засвоєння моральних цінностей передбачає наявність ставлення до них. Адже поведінка, що відповідає певним моральним вимогам лише на рівні вироблених звичок, ще не є моральною, оскільки не містить ставлення до дії. Моральним можна вважати лише такий учинок, в основі якого лежать знання моральної норми, свідоме ставлення до неї та прийняття рішення згідно з власною відповідальністю [1].

Виявлення ціннісних підвалин діяльності поліції надає осмисленості та змістовної наповненості правоохоронній діяльності. Цінності відображають те, що є важливим і значимим. Цінності професійної діяльності поліції у демократичному суспільстві – зазначення людської, соціальної та культурної важливості, значущість об'єктів та явищ демократично орієнтованої правоохоронної діяльності, якими виступають життя та гідність людини, повага до неї, справедливість, солідарність тощо. Верховенство права, гуманізм,

професіоналізм можна назвати базовими цінностями професійної діяльності поліцейського; вони мають регулятивну значущість, конститутивність використання, формують фундамент здатності розуміння сутності і призначення професії поліцейського [1].

Верховенство права є гарантованою Конституцією основою співжиття людей в українському суспільстві; має закріплення і реалізацію у політичних програмах, зокрема у політичному курсі на євроінтеграцію. Гуманізм як визнання людини найвищою соціальною цінністю, тобто всебічне утвердження цінності людської особи й особистості є вихідним у побудові будь-якого політичного, економічного, соціального чи освітнього проекту.

Професіоналізм як форма самовизначення, стилю життя, способів діяльності і алгоритмів дій, що розгортаються у публічній сфері, є ознакою соціальної зрілості, автономії і суверенності особи.

Цінності верховенства права, гуманізму, професіоналізму постають «формулами» моральності професіонала, суб'єктивний характер сприйняття яких залежить від рівня освіти і життєвих ціннісних орієнтацій працівника. Роль моральних цінностей у процесі набуття професійних навичок і вмінь – надання раціональної, системної єдності ідейному конструкту професійної діяльності поліцейського. Так, кожна з цінностей реалізується через ряд принципів професійної діяльності, що зафіксовані у нормативних і нормативно-правових актах.

Засвоєння правил і навичок службового етикету – обов'язкова і необхідна складова професійного зростання працівника поліції. Професії, в основі яких лежить робота з людьми, а саме до них належить професійна діяльність правоохоронців, вимагають свідомого відтворення кожним працівником загальноприйнятих норм публічної поведінки. Більше того, для працівника поліції дотримання норм службового етикету має набути безумовного та постійного характеру [3].

Отже, мораль поліцейського у повсякденному житті грає ключову роль у формуванні довіри між правоохоронними органами та громадою. Вона включає в себе принципи справедливості, честності та відповідальності. Поліцейські повинні дотримуватися етики у своїх діях, приймати обґрунтовані рішення та проявляти повагу до прав громадян. Крім того, моральні цінності поліцейського допомагають у запобіганні зловживанням владою і забезпеченні захисту вразливих груп. Коли поліцейські діють відповідально і з повагою, це сприяє зміцненню правопорядку та стабільності в суспільстві.

Верховенство права, дотримання прав і свобод людини, відкритість та прозорість, політична нейтральність, взаємодія з населенням на засадах партнерства, безперервність, тобто принципи діяльності поліції, проголошені в законі України «Про Національну поліцію», є моральними орієнтирами, базисними положеннями [4].

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 року № 580-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

2. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських: Наказ МВС України від 09.11.2016 № 1179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>.

3. Шевчук Г. Принципи та завдання діяльності Національної поліції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 7. С. 14–18. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/7/22.pdf>

4. Професійна етика. Основи професійної етики працівників правоохоронних органів. Кодекс професійної етики поліцейського. URL: https://arm.naiiau.kiev.ua/books/profesiina_etyka/info/lec_pec.html

Тарасенко Кирило Володимирович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавр
навчально-наукового інституту № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

Юшкевич Олена Геннадіївна,
доцент кафедри теорії та історії держави та права
Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ДО ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ МИРУ

Міжнародне кримінальне право відіграє ключову роль у забезпеченні справедливості та правопорядку на глобальному рівні. Одним із найсерйозніших злочинів, що підпадають під його юрисдикцію, є злочин агресії. Злочин агресії є одним із найтяжчих злочинів у міжнародному кримінальному праві. Згідно з Римським статутом Міжнародного кримінального суду (МКС), агресія визначається як застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної цілісності або політичної незалежності іншої держави, що суперечить Статуту ООН. Цей злочин може включати вторгнення, окупацію, блокаду або інші форми збройного втручання, а також планування, підготовку, розв'язування або ведення агресивної війни, що порушує міжнародне право. Важливість застосування міжнародного кримінального права до злочинів агресії особливо актуальна в контексті сучасних конфліктів, таких як агресія Росії проти України. Злочин агресії має глибокі історичні корені, що сягають Нюрнберзького процесу після Другої світової війни. Тоді міжнародна спільнота вперше визнала необхідність притягнення до відповідальності осіб, винних у розв'язуванні агресивних воєн. Сьогодні, у світлі нових викликів, міжнародне кримінальне право продовжує розвиватися, щоб ефективно реагувати на акти агресії та забезпечувати справедливість [1].